

18.84x26.19	31	194	עמוד	את - את	10/03/2009	17123500-9
HI המכון הטכנולוגי בחולון - 83313						

עיצוב
ישראלי

הדס קרוק, ענת שטיין

חפצים ביקרים

מתחילת דרכם התעניינו נעמה
שטיינבוק ועידן פרידמן, המעצבים
שמאחורי STUDIO REDDISH עטור
הפרסים בארץ ובעולם,
בסיפור שמספרים חפצים.
כעת, כמחאה נגד הבובות
האורבניות, שהפכו לדעתם
מאלטרנטיבה לתעשיית
פלסטיק, הם מציגים בגלריה
"החווה" בחולון פסלונים בוך
בהשראת "הגולם". שיחה
על החי שבדומם

MENORAH מנורה
קיבוץ גלויות מפמושי
שבת מחזורים
תקופות ומקומות
שונים בעולם גוף
המהווה סמל לאחדות
עוד מימי התנ"ך
למעלה, שטיינבוק
ופרידמן

שטיינבוק ופרידמן מעולם לא ניסו להגריר קו מנחה אחר שיאפיין את היצירה שלהם, אך ישנו מניע שמשותף לעבודותיהם: "אנחנו משתמשים הרבה ב-RITZ-USE (שימוש חדש בחפץ קיים - הקו, לאו דווקא מתוך גישה אקולוגית אלא מתוך האמפטיה שלנו לחפצים. כאשר אנחנו מעצבים, אנחנו משתדלים לגרום לחפצים להרגיש טוב עם עצמם. גם כשמייצרים גוף תאורה או חפץ חדש לגמרי, אנחנו רוצים שיהיו לו סממנים, אפיונים שהחפץ יהיה גאה בהם, שיצא לעולם עם ביטחון עצמי, שדיגיש טוב בסביבה בה הוא נמצא".

הגולם, מספר פרידמן, שפיטל את האבטיפוס של העבודה, נוצר כתגובה למה שקורה בענף ביובות המעצבים. "בהתחלה בובות המעצבים תפסו את זה והיו אלטרנטיבה מוקפדת. פתאום זה הפך לטשף של מצרדי פלסטיק, והכל נראה אותו דבר, כאילו כולם נולדו בטייוואן. הייתה לנו תחושה שצריך לייצר משהו מהתרבות שלנו, שמתכלה ומאוד מפרה. הגולם נראה קצת כמו דמות 'היהודי הקטן', ומה שמסוכן ומעניין בו, שאי אפשר לשלוט באופן מוחלט בייצור, כי הוא תמיד יוצא אחרת מהתבנית".

פרידמן ושטיינבוק מחלקים בובות גולם לאנשים שהם אוהבים, ו"שותלים" אותן במקומות שהם אוהבים, כמו גרפיטי תלת מימרי שמשתלב בסביבה. "שמנו אותן בכל מיני פינות, חלקן נעלמו, חלקן עדיין נמצאות, ואנשים לפעמים אומרים לנו שגילו גולם במקום מסוים. בתערוכה אנחנו מציגים מקבץ של גלמים, עשרים סוגי חול שונים. יצרנו צבא של גלמים".

שטיינבוק ופרידמן הם בני זוג בעבודה ובחיים. הם הכירו בלימודי העיצוב במכון האקדמי-טכנולוגי בחולון, הגישו במשותף את פרויקט הגמר, והפכו לזוג בחיים. הם גרים במושב סתריה ועוברים בסטודיו הצמוד לבית. לצד העבודות העצמאיות של הסטודיו הם מציעים שירותי עיצוב תעשייתי לחברות, ושטיינבוק גם מלמדת בחוג לעיצוב במכון בחולון. "אנשים ←

בין חדשות משבוע העיצוב
בסטוקהולם להיטי קרח מפוסלים מארצות

הברית, אפשר היה לראות ב"דיון בום", אתו העיצוב הבינלאומי, אחר ממקומות המפגש המרכזיים של קהילת העיצוב העולמית, עבודות חדשות של STUDIO REDDISH. בימים אלה מציג הסטודיו בתערוכת העיצוב הקבוצתית שאוצרת מיה דבש בגלריית החווה בחולון תחת הכותרת "הישרדות", את "גולם" - פסלון עשוי מארמה, שעוצב בהשראת המיתוס המאגי של הגולם מפראג. הסיפור המסתורי של דמות הבוץ שנוצרה על ידי המהר"ל מפראג וקיבלה ממנו כוחות כרי להגן על הקהילה, מצוטט רבות באמנות ובקולנוע, כנראה בגלל הקרבה שלו אל גבול הדמיונים בין חי לדומם.

את STUDIO REDDISH הקימו נעמה שטיינבוק ועידן פרידמן ב-2002. כשהם מספרים על האהבה שלהם לחפצים, על התשוקה להפיח בהם חיים משלהם, נראה שאין דבר יותר טבעי עבורם מליצור את העבודה "גולם". על עבודותיהם הם מדברים בגוף שלישי, אך לא מתוך תחושה של ריחוק אלא מתוך ההרגשה שלהם שברגע שהן נגמרות, יוצאות העבודות משליטתם, הופכות לישיות עצמאיות, בעלות חיים משלהן, אופי ונוכחות. כך גם כאשר פונים אליהם מהעיתונות ומבקשים תמונות של העבודות ולא שלהם, הם מבינים - "כי הן מעניינות, לא אנחנו. כאשר שואלים אותנו איזה מוצר אנחנו הכי אוהבים, אנחנו מרגישים לא נוח להעליב מישהו".

19.76x28.57	32	194	עמוד	את - את	10/03/2009	17123502-1
83313 - החכון הטכנולוגי בחולון						

LOUIS 900, סדרת
מנורות מרגל'
רהיטים עתיקים
מתקופות שונות
ומקורות שונים

HANUKIT, חנוכיית
נפרורים קטנה -
ערכה שנותנת כבוד
לנפרורים ומאפשרת
לקיים טקס קטן
ואישי "על הדרך"

„JUST A MOMENT
משלב ייצוג אנלוגי
וייצוג דיגיטלי של הזמן.
על ידי הפרדת הרכיבים
נתפס השטן כמראה
אזרי זמן שונים

SUCKER, ארונית
עץ עם רגלי מתכת
המשלבת שתי
נישות לעיצוב
ריהוט. כך מראה
הארונית משתנה
בהדרגה - מחומרים
טבעיים חשופים
לנימור פלסטי אטום,
שמעביר את התחושה
שהארונית יונקת את
הגזון מהקר קע

GOLEM, בובת הבוט המבוססת על דמות הגולם
מהפולקלור היהודי, מוצגת בימים אלה בתערוכה
"הישרדות", בגלריה "החווה" בחולון. הבובות נעשות
מסוגי אדמה שונים מסיבת המגורים של שטיינבוך
ופרידמן ולאחר מכן נשתלות במקומות נבחרים

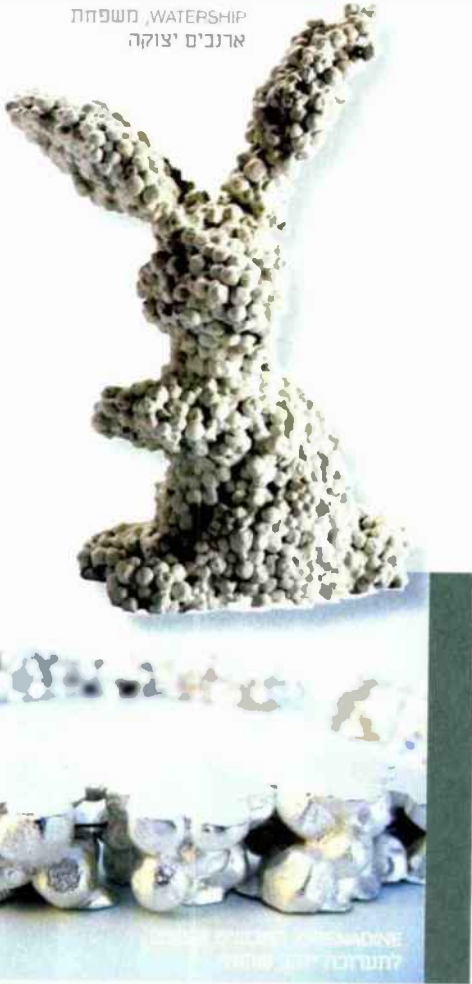
צילום: נתן דביר, דן לב, סטיב ניימן, REDDISH

19.76x27.36	33	194	עמוד	את - את	10/03/2009	17123505-4
HI המכון הטכנולוגי בחולון - 83313						

עיצוב ישראלי

DOV, שולחן ושרפרף ביציקת אלומיניום ייצור כל יחידה מתזיל בקוביית קלקר מבנה הגרירים מייצר בכל פעם וריאציה שונה

WATERSHIP, משפחת ארנבים יצוקה

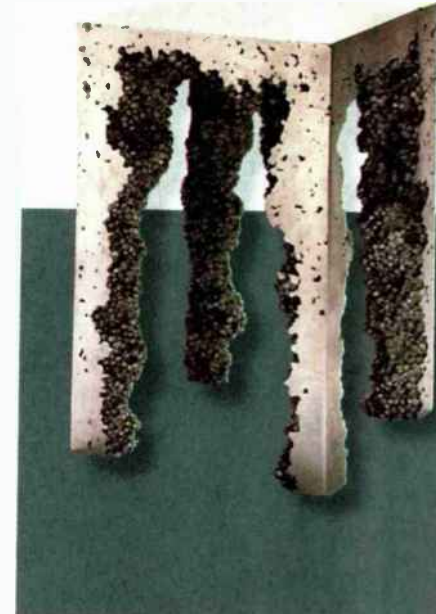
BREAD X, מנעד לחם רקום צאצא של קרש חיתוך לחם ומפית

BATH CHAIR, כיסא מאמכטיה חתוכה ומכופפת

TABLE X, שולחן רקום, צאצא של שולחן ומפה

"לואי 900" נחשפה לראשונה בסנה שעברה בתעריכת זוכי פרס משרד החינוך והתרבות לשנת 2007. שהתקיימה במוזיאון חיפה. "הזכייה בפרס משרד התרבות מאוד חשובה בעינינו, לא רק ברמה האישית. אנחנו מאוד שמחים גם עם קולגות שזכו. לא קל להיות יצרן של תרבות, ומשמח לראות שבמדינה מעריכים את זה. כמייצרי תרבות זה מאוד מספק לזכות. זו זכייה על שנים של עשייה ולא על מהצר אחר".

בתערוכה בחיפה בחרו רדיש לא להציג את המוצרים שזיכו אותם בפרס, אלא סדרת פריטים חדשים. את הקרדיט לכחידה הזו הם נותנים לאוצרות, תמי כץ פריימן וטל יחס. שנתנו להם את החופש והחלל המתאים להציג את העבודות. בין הפריטים היו שולחן ושרפרף ביציקת אלומיניום. המבוססת על תהליך דיני של גילוף בקלקר. על אף שהתהליך הזה, ליבת הקלקר של התבנית מופסלת בכל פעם מחדש ונמסה עם כל יציקה, וכך כל שרפרף שונה מרעהו. התהליך הזה הוא המשך בקנה מידה גדול לתהליך שפיתחו כאשר עיצבו תכשיט לתערוכה "זהב שחוט" (אוצרת: רגנית סוקן) שהתקיימה במחיאון ארץ ישראל ב-2005.

שטיינבוך: "לקחנו חומר יומימי, קלקר, ושמנו אותו במרכז. מאוד אהבנו את העושר של החומר, ומאוד נהנינו מהעבודה איתו. עברו כמה שנים, התחשק לנו לעלות בקנה מידה, והחלטנו לייצר שרפרפים ושולחנות קטנים שהיו עדיין פרקטיים. באותה טכנולוגיה עיצבו ויצרו גם סדרת ארנבונים שקראו לה WATERSHIP. על סם ספרו המפורסם של ריצ'ארד אדאמס "גבעת חטרישי". הסדרה היא מעין השתטות בהשראת אוסף הארנבונים הלבנים שיש לנעמה". מספר פריימן: "לכן צבענו אותם בלבן. הכי הגיוני להחזיר אותם לצבע הלבן של הקלקר, אבל מכיוון שיצאו מחודשים מר, שיפנו כל מיני חלקים, כך שלא ייצאו מושלמים".

החיבה של שטיינבוך ופריימן לחפצים באה לידי ביטוי גם באוספים שלהם. שטיינבוך מגדירה את עצמה כאוספת, ואת פריימן כאספן ממש. "עידן אוסף כל מה שמעניין. חפצים מכל הסוגים, הכל, בעיקר חפצים שיצרו בארץ. אריוות ישנות, כנות טובות, משחקי קופסה, דברים שיש מאחוריהם משען". פריימן: "הייתה תקופה בארץ שניסו ליצור זהות מקומית בשנות ה-30-50. זו

→ חושבים שזה מאתגר וקשה לעבוד בזוג", היא אומרת, "אבל אנחנו לא מרגישים כך. זה עניין של התאמה, בפקס אנחנו מסתדרים טוב. הטעם שלנו מאוד דומה. פעם נתנו לנו לעיין בספר עם כרס עם עבודת עיצוב. שנינו בחרנו את אותה עבודה, למרות שלפעמים הסיבות והדרך מאוד שונות".

- כיצד עוברים שני יוצרים רעיונות ובעלי אמירה כוזג?

פריימן: "התהליך זורם בצורה לא מתוכננת. לפעמים חושבים לחד ואז נפגשים ומתפצלים, לפעמים אחר בא עם רעיון השני מפתח, ואז הראשון עושה 'פיץ' טיונינג'. לפעמים אנחנו חושבים ביחד".

שטיינבוך: "כוזג, ברור לנו שהמטרה משותפת, להבדיל מזוגות שהם רק שותפים ליצירה ויכולות להיות להם מטרת שונות. לכן מאוד נוח להיות ישידים בלי לחסוך במילים, כי זה לטובת העניין".

מאו שהחלו לעבוד יחד הספיקו רדיש להופיע בתערוכות רבות בארץ ובעולם, להופיע עם עבודותיהם במגוון עיצוב מהחשובים בתחום כמו "אוסטרו" האיטלקי ולזכות בפרסים יוקרתיים. השנה הם זכו בפעם הרביעית בפרס משרד התמ"ת, בקטגוריית ריהוט ותאורה, על מערת השולחן "לואי 900". "לואי 900" עשויה מרגלי רהיטים עתיקים מתקופות שונות ומקורות שונים, ומספר פעולות פשוטות הופכות כל רגל עתיקה לגוף תאורה עכשווי. "התחושה היא שהסטוריה של אובייקט היא חומר גלם שאפשר לעבוד איתו", אומר פריימן. את הרגליים של המנורות כמעט לא שיפצו, את השריטות וה"צלקות" השאירו כמו שהן וצבעו בשחור, ובאזורי החיתוך של המסור השאירו את העץ חשוף ולא צבעו, כדי להוכיח מאיפה הרגליים הגיעו.

"בשימוש בחפצים ישנים אנחנו מנסים להחזיר לאור הווקורים את הסיפור שהחפצים מספרים. הם היו בכל כך הרבה מקומות. זה כמו קריאה בכף יד: לכל שריטה יש משמעות מאירוע". עם זאת, המוצרים של רדיש חדשים, מקוריים ומפתיעים, ואינם נראים כמו רסטורציה של מוצרים שכבר נראו. הפרשנות שלהם מציעה שפה עכשוויה, היא נקייה ומינימליסטית. "בריהיטים של פעם ישנן טכנולוגיות שלא משתמשים בהן יותר. כיום זה נראה מאוד מוגזם, עם הרבה פרטים וגילופים. את תסומת הלב שהושקעה בעבר כמוצר אחר, אפשר היום לפזר ב-20 מוצרים".

19.32x27.27	34	194	עמוד	את - את	10/03/2009	17123508-7
HI המכון הטכנולוגי בחולון - 83313						

השולחן YAKUZA TABLE, השולחן שזכה במקום הראשון ב־IMM קלן, טקסטורת העץ הופכת פלטפורמה לביטוי של אופי ותרבות, וההדפסה הדיגיטלית מאפשרת להתייחס לכל שולחן באופן אישי ולהפכו לייחודי

PRIMA BALLERINA, רגל השולחן מיוצרת על ידי ליפוף חוט סביב עמוד. כך נוצרים שילובים רכים של קימורים וטקסטורות, ומתאפשר ייצור אינסוף וריאציות של רגליים

Buttercup, שמה לציפיקים ספונטאניים מוד מפה, בד מנבת ובו סינר. עבודה ישנה שמגלים בה עניין מחודש

היכן אתם רואים את עצמכם בעיר חמש שנים? - מאוד נשמח לעבוד עם חברות כזו"ל. בארץ יש מעט יצרנים בתחומי הריהוט והתאורה שמעניינים אותנו. היינו רוצים לעבוד בשיתופי פעולה מעבר לגבולות הארץ, עם חברות שמקדשות תהליכי פיתוח ונותנות להם מספיק זמן, אבל הישראלים לומדים מהר, אז אולי גם בארץ זה יקרה".

הפריצה המשמעותית של STUDIO REDDISH להכרה בחו"ל התרחשה בעקבות זכייתם ב־IMM, תערוכת העיצוב השנתית הגדולה הנערכת בקלן, בשנת 2006. "יקחה", שולחן העץ עם הקעקוע הדיגיטלי פרי עיצובם, זכה בפרס החדשנות בעיצוב, בתחרות INSPIRED BY COLOGNE. "התערוכה בקלן היא המתחרה של הפיירה במילנו. גם בה ההיילייט הוא החלק של המעצבים הצעירים. מתקיימת תחרות כללית של מעצבים, ואחת הקטגוריות היא של הצעירים". מבחינתם, עצם ההגעה לשלב הגמר וההזמנה להציג בתערוכה כבר היו מעל ומעבר. הזכייה במקום הראשון הייתה הפתעה גמורה. "בקטגוריות אחרות באותה תחרות זכו קונסטנטין גרצ'ין ועוד רבים טובים. קיבלנו פרס כספי ופסלון, הייתה התעניינות ומסיבת עיתונאים. בין השופטים היו העורכת הראשית של המוס, יודי המרעזה הגרמנית לעיצוב ופאנל שכלל את המעצבים הכי מפורסמים". הזכייה פתחה את הצוהר לפרסום בעולם. מאז פנו אליהם כמעט מכל מגזין אפשרי, והם הוזמנו להשתתף בתערוכות בינלאומיות נוספות, כמו התערוכה של קרן ארידה במחיאון ויקטוריה ואלברט בלונדון. "שם גילינו שיש צרכנים של אימגות דקורטיביות, ולאחרונה גם של עיצוב, שמוכנים לקנות עבודות כסכומים מטורפים".

"כאשר מציגים ומשתתפים באירועים בחו"ל, העולם פתאום נראה יותר קטן. כשעוברים בישראל, מרגישים זנוחים ונידחים, הושבים י"ו, מי יודע מה קורה עכשיו בשווייץ?!". ואז מגלים שזה לא משנה, הגבולות פתוחים. ברור שיש הבדלים, אבל הם לא כל כך מורגשים. גם שם המעצבים מחפשים עבודה. מי שמאד מצלח, ימצא עבודה בקלות רבה יותר. אבל כאן צריך להיות סופר סופר מצלח כדי להצליח". ★

שפה שמשלבת ארכיטקטורה עם הישראלית החדש. מוסר שהיה בעבר ונסגר או ארגון - זה מודיק אותי שיש לו נציגות בבית שלי".

האם החפצים שאתם אוספים מעוררים השראה לפרויקטים חדשים? "אולי זה קיים, אבל לא במודע", אומרת שטיינבוך. "סיפורים בכלל הם מעוררי השראה. חפצים עם סיפורים. זו יכולה להיות, למשל, מפת שסכתא אהבה ורקמה כשהייתה בהרין. מתוך זה אפשר לצאת למוצר". פרידמן: "דברים קטנים מעוררי השראה. הרעיון הוא לבדד תהליך קצן שקורה, לא לתפוס עליו בעלות אלא לרצות להיות חלק ממנו, ואז כשמציאים את הדברים מהקשרם, נוצר עניין".

כך, למשל, עיצבו את "שולחן הבלרינה" בעקבות התבוננות בסליל הקטן בכיסית התפירה שבה הם משתמשים. הם גילו שכאשר ממלאים את הסליל בסיובו, החוט נקע לפעמים במקום אחד ונצרת סילואטה צורנית. הבנו שאפשר לייצר סליל צורני, מלופף, בתהליך שהוא למעשה הפוך מחרטה. אלתרנו מחרטה אטית ולפפנו חוט. המחרטה אימרת ומכתובה חלק מהצורה, השולחן עצמו הוא מין היקף תרבותי - אנשים מבינים שזה שולחן עם רגל חרוטה, ובהתבוננות נוספת מבינים את הקפיצה המחשבתית".

"כיסא האמבטיה", חלק מעבודת הגמר שלהם בחוג לעיצוב תעשייתי במכון האקדמי טכנולוגי חולון, הוא הוגמה טובה נוספת לסוויץ' כזה ולהוצאת דברים מהקשרם. "הישיבה באמבטיה כל כך נוחה, ישנו מאמץ גדול לייצר אמבטיית, שאחר כך נזרקות. החלטנו לייצר מאמבטיה כורסה לסלון. חשבנו שכך יהיה אפשר לדעת אם רעיונות טובים באים גם כשיושבים בתוך אמבטיה בסלון".

אילו מיצרים שעיצבתם אתם אוהבים או קשורים אליהם במיוחד? "הדברים החדשים מאוד מרגשים, אבל מחמאי שגם אחר שבע שנים עדיין ישנה התעניינות במוצר, כמו שיר של כורח שנותנים לו את הכבוד. אנשים, למשל, מתים על כיסא האמבטיה, ואנחנו אומרים - איזה מלך, הוא משתבח מעצמו. או שמלת הפיקניק שעיצבנו לפני שנים לתחרות ביפן שעסקה באוכל. בזמני נראה היה שלא הבינו אותה בכלל, אבל אנחנו אהבנו אותה מאוד. פתאום, בשנה האחרונה, יש בה הרבה התעניינות".